

«Una filla de l'Amèrica profunda».

Guillem Pufarré [El Temps]

Afrontes les primeres pàgines de *Lila*, de **Marilynne Robinson** (Sandpoint, Idaho, 1943), una autora de la qual no tenia el plaer d'acumular lectures prèvies, una mica a l'expectativa, conjecturant què hi pot aportar aquesta dona, a la crònica de l'Amèrica profunda i la seva profusa relació de fills d'un déu menor que sigui mereixedora de superposar a l'obra de John Steinbeck, William Faulkner et alii. A aquesta tipologia narrativa respon el personatge central de la novel·la, Lila, una criatura miserable i ignorant que, després de molts avatars, incloent la residència a un prostíbul de Saint Louis (“Jo tinc traça amb les males herbes. I també sé canviar els llençols dels llits. Fer de puta, no, que no em sortia bé”, s'autodefineix en un moment excels del llibre), acaba casant-se amb un vell predicador d'Iowa amb el qual estableix una fascinant relació, una de les grans fites del relat.

Robinson llança sobre els seus personatges -Lila i la seva protectora, la indòmita Doll- una mirada commiserativa i humana, allunyada de la mísera condició mental dels maltractats habitants de Yoknapatawpha, l'imaginari comtat faulknerià. La narració, a més, s'ubica als anys 40 o 50 del segle XX. La misèria és més matisada. Les condicions dels desheretats, una mica més digeribles que les dels esparracats de la Gran Depressió retratats per Steinbeck. Lila sap una mica de lletra. I li agrada el cinema. Tot i que maltracta la llengua anglesa, de la qual cosa ens assabentem gràcies a una meritòria translació al català d'**Esther Tallada**. Amb aquells elements i uns altres l'autora construeix un personatge extraordinari, d'una lucidesa atroç, capaç d'extraure valuoses lliçons de vida d'una existència dura. I fins i tot discutir de teologia amb el seu marit des d'una posició ingènua tan sols en aparença.

Robinson, fins i tot, encaixa amb una naturalitat admirable els plànols temporals, la vida de Lila i la relació amb el predicador. I té una prosa subjugant, magnètica. “La vida a la terra és difícil i és feixuga, i és meravellosa. La nostra experiència és fragmentària. I els fragments no quadren. Ni tan sols formen part del mateix càlcul. De vegades se'ns fa difícil que puguin ser fragments d'una mateixa cosa”. I així. Una gran troballa.